

Jaarverslag 2020

Stichting Natuurbelang De Onlanden

Het afgelopen jaar stond in het teken van corona. Veel mensen hebben genoten van de natuur, de weidsheid en de rust van De Onlanden als tegenhanger voor thuiswerken en *social distancing*. Aan de andere kant moesten veel activiteiten digitaal vormgegeven worden of verschoven naar latere momenten.

De stichting Natuurbelang De Onlanden onderging in 2020 een grote verandering. Wim van Boekel, vanaf het begin de drijvende kracht onder de stichting, verhuisde naar Friesland. Vanaf augustus heeft hij zijn werkzaamheden voor de stichting overgedragen. Waar de stichting eerder uit drie bestuursleden bestond, bestaat het nieuwe team uit zeven mannen en vrouwen. Wij hebben er vertrouwen in dat we daarmee het werk van de stichting goed voort kunnen zetten. We zetten ons in voor vergroten van kennis over de natuur in De Onlanden en het draagvlak voor die natuur. Dat doen we door kennis verzamelen en te en door meepraten over actuele ontwikkelingen. Dat doen we in samenwerking met andere natuurorganisaties en overheden en gesteund door de Onlanders, onze achterban.

Onlanders

Het aantal donateurs van de stichting groeide in 2020 wederom iets: van 132 naar 138 donateurs. Het bestuur is blij met deze blijvende steun voor ons werk. Samen doneerden de Onlanders een bedrag van €1.787,50.

Naast de breed verspreide Onlanden Nieuwsbrief ontvingen de donateurs een aantal keer het digitale Onlanderbericht, met het laatste nieuws uit het gebied. Tot zijn vertrek in augustus heeft Wim van Boekel diverse actuele waarnemingen en ontwikkelingen op het Onlanden Youtube-kanaal gezet. Het nieuwe team werkt nog aan een voortzetting hiervan.

De jaarlijkse excursie voor Onlanders stond dit jaar gepland op 16 mei. Vanwege Corona heeft de excursie helaas geen doorgang kunnen vinden.

Meepraten – behartiging natuurbelang

In 2020 was het bestuur van de stichting actief betrokken bij een aantal zaken die direct van invloed zijn of kunnen worden op de natuur in het De Onlanden.

Toekomstvisie natuurbeheerders.

In 2019 hebben de gezamenlijke natuurbeheerders in De Onlanden een visie op toekomstige ontwikkeling en beheer van de natuur en het landschap in De Onlanden. Het bestuur van de stichting heeft hierover meegedacht. Begin 2020 is de visie officieel verschenen.

Optimalisatie waterberging.

Waterschap Noorderzijlvest is in 2020 verdergegaan met de voorbereidingen voor 'optimalisatie' van de waterberging in De Onlanden. Onder 'optimalisatie' wordt verstaan dat in uitzonderlijk natte omstandigheden meer water in De Onlanden kan worden geborgen door het peil hoger op te zetten door middel van nieuwe beweegbare, geëlektrificeerde stuwen.

Ter voorbereiding van de MER (milieueffectrapportage) heeft het waterschap dit jaar gesprekken over de 'optimalisatie' gestart met de terreinbeherende natuurorganisaties. Stichting Natuurbelang De Onlanden heeft haar zienswijze via deze natuurorganisaties ingebracht. Daarnaast heeft bestuur van Natuurbelang De Onlanden in oktober een

gesprek gehad met het waterschapsbestuur om te vragen rechtstreeks betrokken te worden bij het proces. Die toezegging is gedaan voor de voorbereiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Dat proces, inclusief formele inspraak, zal in 2021 gaan lopen.

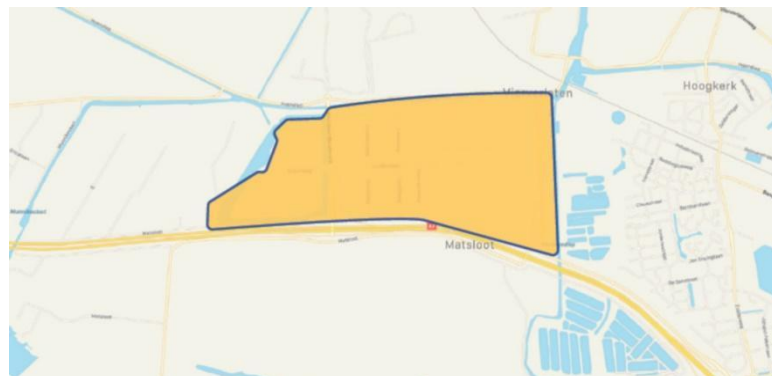
Inzet van de stichting is om de dubbelfunctie die het gebied heeft – natuur en waterberging – ook een gelijkwaardige dubbelfunctie te laten zijn. Dus geen optimalisatie van de waterberging zonder meerwaarde voor natuur. Daarbij is het bestuur van mening dat extra berging beter 'in de breedte' gezocht kan worden dan 'in de diepte', dus liever in het hele watersysteem kijken dan alleen een extra waterschijf in De Onlanden bergen. Waterberging in De Onlanden moet zoveel mogelijk integraal plaatsvinden, zonder segmentering in deelgebieden met ieder een eigen waterregime. Naast de effecten van extra water op natuur, is ook de versturende werking van extra benodigde kunstwerken en toegangswegen een belangrijk aandachtspunt.

Windmolens langs de A7 bij Westpoort.

De gemeente Groningen is verdergegaan met het verkennen van de mogelijkheden voor het plaatsen van 3 grote windmolens langs de A7 bij Westpoort. Op basis van diverse onderzoeken en overleg met omwonenden en andere betrokkenen zal de gemeente besluiten of de windmolens er komen. Dat ze er komen staat dus nog niet vast. De stichting praat mee in de werkgroep ecologie die de gemeente adviseert over de ecologische effecten en mogelijkheden voor mitigatie. De eerste ecologische onderzoeken zijn afgerond en de werkgroep zal eind dit jaar een advies opstellen waarbij aandacht gevraagd wordt voor het voorkomen van vogel en vleermuis slachtoffers en het voorkomen van barrièrewerking.

Het bestuur is niet op voorhand tegen deze ontwikkelingen, maar vindt dat dit alleen kan doorgaan als voldoende aangetoond is dat de natuur in De Onlanden (en de natuur in het algemeen) er geen schade van ondervindt. Ook is de stichting van mening dat er aandacht moet zijn voor een plus voor natuur, bijvoorbeeld door meer ruimte voor ecologische verbinding van De Onlanden met het gebied ten noorden van Westpoort.

Het zoekgebied voor de plaatsing van windmolens ten noorden van de A7 bij Westpoort (bron: Verkenning Windplatform, 2019)

Zonnepark langs de A7 bij Hoogkerk

Het gebied aan de zuidzijde van de A7, tussen de snelweg en de Matsloot in De Onlanden wordt door diverse partijen gekeken naar mogelijkheden om zonneparken te installeren. De betreffende weilanden herbergen een grote vogelrijkdom en liggen aan de rand van het Natura 2000-gebied. Ze zijn tevens door de provincie Drenthe aangemerkt als Ganzenfourageergebied. De stichting houdt de ontwikkelingen goed in de gaten en zal zo mogelijk de plannen in de goede richting bijsturen.

Laagveengordel - Groeningen

Onder het motto van de drie B's, beschermen, benutten en beleven, worden 'groene doelen' gesteld voor de laagveengordel ten oosten, zuiden en westen van de stad Groningen. De stichting praat mee met extra veel aandacht voor de eerste van de drie B's en brengt kennis in over de natuurontwikkelingen in De Onlanden.

Sluipverkeer

Het college van Noordenveld heeft besloten een fietssluis te realiseren op de Noorddijk ter hoogte van de parkeerplaats bij Het Beeld. Hierdoor is het doorgaand gemotoriseerd verkeer van de Noorddijk en Drentsedijk af. De gemeente zal een ontwerp maken en met de stichting delen voor een reactie.

Het bestuur ziet deze afsluiting als een goede eerste stap richting afsluiting van het hele oostelijke deel van De Onlanden voor autoverkeer.

Onderzoeken

Natuurbelang De Onlanden doet zelf onderzoek naar broedvogels en otters.

Broedvogels

In 2020 zijn de broedvogels in De Onlanden door 29 vrijwillige vogeltellers geteld. Nog eens 9 mensen hebben losse waarnemingen doorgegeven. Het bestuur is blij met deze vrijwillige inzet waardoor een langjarig beeld wordt verkregen van de ontwikkelingen van de broedvogel stand. De rapportage is aan de Onlanders toegestuurd en staat op de site www.deonlanden.nl.

Het afgelopen jaar was voor veel broedvogels in De Onlanden weer een piekjaar. Er blijkt jaar op jaar groei te zitten in het aantal territoria en in het aantal soorten, zo ook in 2020. Zo kwam het totaal aantal territoria dat geteld werd voor het eerst boven de 11.000 uit. Dit komt overeen met een stijging van zo'n 12%, terwijl er dit jaar minder volledig geteld is dan in het voorgaande jaar. 37 soorten bereikten hoogterecords. Ook konden drie nieuwe soorten worden toegevoegd aan de lijst met broedvogels in De Onlanden waardoor de teller voor 2020 komt te staan op 112 soorten. Records in negatieve zin werden gevestigd door (slechts) een zestal soorten. Al met al was het weer een bijzonder en interessant broedseizoen in De Onlanden, met een aantal leuke verrassingen, onder bijzondere (corona!) omstandigheden.

Otters en Bevers

Sinds 2015 wordt door de stichting jaarlijks gerapporteerd over de stand van zaken van de otterpopulatie. In 2020 is de rapportage over 2019 verschenen. Alle rapporten staan op de website <http://www.deonlanden.nl/publicaties-en-rapporten/>

Aan het einde van het jaar 2020 bleek door de vondst van twee beverburchten dat ook de bever zijn opwachting in De Onlanden heeft gemaakt. We verwachten een sterke uitbreiding van de bevers de komende jaren. Deze fantastische landschapsarchitecten zullen ongetwijfeld sterk bij gaan dragen aan de verdere verrijking van de natuur in De Onlanden.

Aanvraag Groen Anjer Prijs

De stichting heeft een voordracht gedaan voor de Groene Anjer Prijs Drenthe met het doel om met het prijzengeld (€3000 eerste prijs; €1000 tweede en derde prijs) een uitgaven van een boek over De Onlanden te bekostigen. Vanwege Corona is door de organisatie, het Prins Bernhard Cultuurfonds, besloten de prijsuitreiking uit te stellen naar volgend voorjaar.

Communicatie

Het bestuur stelt met genoegen vast dat de belangstelling voor de Natuur in De Onlanden blijft groeien, zoals blijkt uit de cijfers over de volgers van onze communicatiekanalen. In 2019 trok onze website (www.natuurindeonlanden.nl) maandelijks gemiddeld 2113 unieke bezoekers. Het Twitteraccount van de stichting (@natuuronlanden) had aan het eind van het jaar 2210 volgers (1936 in 2018) en het aantal abonnees op ons Youtube

kanaal (natuur in De Onlanden), waar inmiddels 219 filmpjes op staan, groeide ook flink, van 239 naar 275. In diverse media (kranten, radio, regionale tv) werd gedurende het jaar aandacht besteed aan gebeurtenissen in de Natuur van De Onlanden.

In 2020 is de website www.deonlanden.nl vernieuwd.

Financiën

Zie hiervoor het Financieel Jaarverslag 2020 zoals dat op de website www.deonlanden.nl is gepubliceerd.

Namens het bestuur van stichting Natuurbelang De Onlanden,

Lieselot Smilde (secretaris)
Peize, 29 maart 2021